

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN DEEL

Dit wetsvoorstel betreft de invoering van profielen in alle leerwegen van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (hierna: vmbo). De profielen komen in de plaats van de huidige sectoren.

Een vernieuwd en overzichtelijk aanbod van tien beroepsgerichte profielvakken, vervangt de bestaande afdelingsvakken en intra- en intersectorale programma's. Dit moet scholen helpen om hun aanbod organiseerbaar te houden. Tevens wordt hiermee de aansluiting van het vmbo op het middelbaar beroepsonderwijs (hierna: mbo) en de (regionale) arbeidsmarkt verbeterd.

Scholen vullen hun aanbod van profielen - met gelijknamige profielvakken - aan met beroepsgerichte keuzevakken. Het aanbod van deze beroepsgerichte keuzevakken is vrij. Scholen zijn zo in staat om een divers, op de regio afgestemd beroepsgericht onderwijsaanbod aan te bieden. De beroepsgerichte keuzevakken kunnen zowel *verdiepend* als *verbredend* van aard zijn. Hierdoor wordt – nog versterkt door de verplichte loopbaanoriëntatie en -begeleiding – maatwerk voor alle leerlingen mogelijk.

Aangezien de theoretische leerweg wel onderwijs in sectoren kent, maar geen beroepsgerichte vakken, omvat het wetsvoorstel wat betreft deze leerweg uitsluitend naamswijzigingen, ten gunste van een eenduidige terminologie binnen het vmbo.

Het wetsvoorstel bevat voorstellen tot wijzigingen in de Wet op het voortgezet onderwijs (hierna: WVO), de Wet educatie en beroepsonderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet voortgezet onderwijs BES en enkele aanverwante wetten. Nadere uitwerking voor wat betreft de inrichting van het onderwijs, de examens en de diploma's zal plaatsvinden in onder andere het Inrichtingsbesluit WVO, het Eindexamenbesluit VO en in lagere regelgeving.

Dit voorstel heeft tevens betrekking op het door de Minister van Economische Zaken bekostigde 'groene' voortgezet onderwijs. Deze memorie van toelichting is mede gegeven namens de Minister van Economische Zaken.

In deze memorie van toelichting worden de wijzigingen en voordelen van de nieuwe situatie ten opzichte van de huidige situatie nader toegelicht.

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel vormt het sluitstuk van een intensief vernieuwingstraject met docenten vmbo, docenten mbo, schoolleiders, bestuurders en branches uit het bedrijfsleven, dat in 2010 is gestart. Betrokkenen hebben in verschillende vernieuwingscommissies en -werkgroepen samengewerkt aan een nieuwe inhoud en een aangepaste structuur van de beroepsgerichte examenprogramma's van het vmbo. Het vernieuwingstraject is aangekondigd in de beleidsbrief 'Op weg naar een toekomstbestendig vmbo'¹ en vormt een reactie op de belangrijkste ontwikkelingen en signalen uit het veld over het vmbo. Deze blijken met name uit het onderzoek naar de mening van docenten en (midden)management over de programmastructuur van het

---

¹ Kamerstukken II, 2010/11, 30079, nr. 29.

vmbo, dat in 2009 op verzoek van de ministeries van OCW en LNV door de Stichting Platforms vmbo (SPV) is uitgevoerd².

De SPV adviseerde naar aanleiding van haar onderzoek om het beroepsvoorbereidende onderwijs in programmaclusters te organiseren, zodat het vmbo ook bij sterk teruglopende leerlingenaantallen in kan blijven spelen op de behoefte aan maatwerk en flexibiliteit in het programma-aanbod. In dit wetsvoorstel zijn de adviezen van de SPV overgenomen.

Dit wetsvoorstel markeert ook een belangrijk begin: de start van een proces om het vmbo zo in te richten dat het toekomstbestendig wordt. Het vmbo kampt met een aantal specifieke problemen. In paragraaf 2.2 worden deze problemen nader toegelicht. In de volgende paragraaf volgt eerst een overzicht van de huidige inrichting van het vmbo-onderwijs.

2. Achtergrond

De helft van alle leerlingen gaat naar het vmbo. Het is de enige schoolsoort binnen het voortgezet onderwijs waar het merendeel van de leerlingen een beroepsgericht vak kan volgen. De beroepsgerichte component maakt deze schoolsoort uniek.

Het vmbo is in 1999 ingevoerd, middels de verankering van leerwegen en sectoren in het voorbereidend beroepsonderwijs (vbo) en het middelbaar algemeen onderwijs (mavo). Belangrijk doel was de positionering van vbo en mavo als voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs. Vanaf de start was er veel ruimte voor onderwijsinnovatie van binnenuit. Dit heeft voordelen gehad, zoals het (voort)bestaan van smalle afdelingsprogramma's voor leerlingen die al vroeg wilden kiezen voor een vak, het ontstaan van bredere combinatieprogramma's die nieuwe inhoud afdekten '(intra-sectorale programma's) en tenslotte het opkomen van brede oriënterende programma's (intersectorale programma's) voor leerlingen die nog niet wisten welke richting ze op wilden. Gaandeweg is zo een uitgebreid, maar ook versnipperd en deels overlappend aanbod ontstaan.

2.1 Huidige inrichting van het vmbo-onderwijs

Het huidige vmbo kent vier leerwegen (de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg, de gemengde leerweg en de theoretische leerweg). Daarbij omvat het vmbo twee schoolsoorten. Enerzijds het voorbereidend beroepsonderwijs (hierna vbo) met de genoemde twee beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg. En anderzijds het middelbaar algemeen voortgezet onderwijs (hierna mavo), dat de theoretische leerweg kent. Het systeem van leerwegen en schoolsoorten blijft ook in de nieuwe situatie bestaan.

Het onderwijs wordt verzorgd in vier sectoren, te weten: de sector techniek, de sector zorg en welzijn, de sector economie en de sector landbouw. In de basisberoepsgerichte, kaderberoepsgerichte en gemengde leerweg zijn er respectievelijk 35, 37 (twee extra programma's in de sector landbouw) en 36 (één extra programma intersectoraal) beroepsgerichte examenprogramma's, op basis waarvan scholen hun onderwijsprogramma's inrichten.

---

² Vmbo Herkend. Structuur van het vmbo in de toekomst, advies op basis van het veldonderzoek, Stichting Platforms Vmbo, 2009.

De beroepsgerichte examenprogramma's bestaan uit smalle afdelingsprogramma's (zoals: 'bouwtechniek', 'uiterlijke verzorging' en soms nog smallere differentiaties zoals 'timmeren' of 'metselen'). Maar ook uit intrasectorale programma's, waarbij de verbinding wordt gelegd tussen twee verschillende afdelingen *binnen* dezelfde sector (bijvoorbeeld: 'metalelektro'). Tenslotte bestaan er intersectorale programma's, waarbij verbindingen worden gelegd *tussen* afdelingen van twee verschillende sectoren (zoals bijvoorbeeld: dienstverlening en commercie, waarbij een verbinding wordt gelegd tussen afdelingen uit de sectoren zorg en welzijn en economie).

Niet alle programma's worden in alle leerwegen verzorgd. Zo mag het programma 'Technologie' alleen in de gemengde leerweg worden aangeboden. Voor elke leerweg wordt een apart examen ontwikkeld. In totaal worden er jaarlijks circa 80 verschillende centrale examens afgenomen.

Het wettelijk kader voor het te geven vmbo-onderwijs is als volgt. Het onderwijs wordt verzorgd binnen een sector. De sectoren zijn als volgt opgebouwd:

1. Er is een gemeenschappelijk deel (Nederlands, Engels, maatschappijleer, lichamelijk opvoeding en een kunstvak), dat voor alle leerwegen en sectoren gelijk is.
2. Er is een sectordeel, dat bestaat uit twee verplichte algemeen vormende vakken, behorend bij de sector (bijvoorbeeld wiskunde en natuur- en scheikunde I, als het gaat om de sector techniek).
3. Er is een vrij deel dat:
  - a. voor de beroepsgerichte leerwegen bestaat uit een afdelingsvak, een intrasectoraal programma of een intersectoraal programma;
  - b. voor de gemengde leerweg bestaat uit een algemeen vormend vak en een afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma (met een kleinere omvang dan in de beroepsgerichte leerwegen het geval is) en;
  - c. voor de theoretische leerweg bestaat uit algemeen vormende vakken.

Daarnaast biedt het vrije deel ruimte voor een eigen, nadere invulling van het onderwijs door het bevoegd gezag van de school.

De beroepsgerichte examenprogramma's vormen een belangrijk onderdeel van het onderwijs in de beroepsgerichte leerwegen inclusief de gemengde leerweg van het vmbo, maar niet van de theoretische leerweg. Deze leerweg kent wel een sectorwerkstuk, maar geen beroepsgericht vak.

Het huidige beroepsgerichte examenprogramma bestaat uit een deel dat centraal geëxamineerd wordt (via het centraal schriftelijk praktisch examen (cspe)) en een deel dat afgesloten wordt met een schoolexamen.

2.2 Problemen in het huidige vmbo

Het huidige vmbo kampt met een aantal problemen. Door dalende leerlingaantallen hebben scholen moeite om een divers beroepsgericht onderwijsaanbod in stand te houden. Scholen kunnen onvoldoende inspringen op veranderingen in de vraag van leerlingen. Ook zijn er problemen met de aansluiting op het vervolgonderwijs en de (regionale) arbeidsmarkt.

2.2.1 Dalende leerlingenaantallen: versraling van het aanbod

Vmbo-scholen hebben te maken met dalende leerlingenaantallen in de beroepsgerichte leerwegen. Dit komt enerzijds doordat leerlingen steeds vaker opstromen naar een hoger niveau (vooral zichtbaar in de basisberoepsgerichte leerweg)

en anderzijds door bevolkingsdaling in krimpgebieden. Landelijk gezien zal het hele voortgezet onderwijs vanaf 2016 last krijgen van bevolkingskrimp.

Het huidige palet van beroepsgerichte examenprogramma's, gemiddeld 36 per beroepsgerichte leerweg, is te versnipperd om met lage leerlingenaantallen te organiseren. Programma's aanbieden voor kleine groepen leerlingen is op termijn onbetaalbaar. Vooral in de sector techniek, waar veel verschillende programma's bestaan, voelen scholen zich gedwongen keuzes te maken. Steeds vaker worden specifieke afdelingen gesloten en in plaats daarvan bredere intersectorale programma's aangeboden.

2.2.2 Onvoldoende aansluiting vervolgonderwijs en regionale ontwikkelingen

Vmbo-scholen kunnen onvoldoende inspringen op veranderingen en behoeften in het vervolgonderwijs en de regionale arbeidsmarkt. Daarvoor is het huidige systeem van centrale ontwikkeling van examens voor alle beroepsgerichte examenprogramma's (waarvan delen via het schoolexamen worden geëxamineerd) niet flexibel genoeg. Er is te weinig ruimte voor bijvoorbeeld regionaal ontwikkelde programma's, of het combineren van programma's, zodat een optimale aansluiting bij vervolgonderwijs en bedrijfsleven kan ontstaan.

Tegelijkertijd constateren vmbo-docenten en -managers dat loopbaanoriëntatie en -begeleiding (hierna: lob) onvoldoende aandacht krijgen in het vmbo-onderwijs. Lob maakt geen onderdeel uit van de huidige examenprogramma's van leerlingen, waardoor de mate waarin aandacht wordt besteed aan lob per school verschilt. Het is van groot belang dat leerlingen leren waar ze goed in zijn en hoe ze gefundeerde (opleidings)keuzes moeten maken. Daarom is stelselmatig aandacht voor lob noodzakelijk. Verankering in de beroepsgerichte programma's is hiertoe een goede mogelijkheid.

2.2.3 Inflexibiliteit van het beroepsgerichte aanbod

Het vmbo kent smalle afdelingsvakken en differentiaties die vroegtijdige ontwikkeling van vakmanschap mogelijk maken. Tegelijkertijd zijn er programma's ontstaan waarbinnen ruimte is voor een brede oriëntatie voor leerlingen die in het tweede leerjaar nog geen keuze voor een beroepsrichting willen of kunnen maken. Beide routes hebben bestaansrecht en hebben ook als mengvorm meerwaarde voor groepen leerlingen. De huidige programma's zijn echter niet flexibel genoeg voor scholen om leerlingen zowel verbreding als verdieping te bieden.

De leerling kiest in de huidige situatie namelijk ofwel voor een smal afdelingsprogramma, ofwel voor een breder intra- of intersectoraal programma. Een leerling die bijvoorbeeld gekozen heeft voor een afdelingsprogramma binnen de techniek kan zich momenteel niet tegelijkertijd oriënteren op de sector economie, door een aanvullende economische module te volgen. Scholen en leerlingen zien deze inflexibiliteit als een gemiste kans en vragen om meer flexibiliteit en keuzevrijheid. Zo zouden combinaties van programma's mogelijk moeten worden waarbinnen optimaal maatwerk aan leerlingen kan worden geboden.

3. Het nieuwe systeem

In deze paragraaf wordt het nieuwe systeem, zoals voorgesteld met dit wetsvoorstel, toegelicht. Allereerst volgt er een overzicht van de belangrijkste wijzigingen op hoofdlijnen. Daarna volgt een toelichting op de voordelen van het nieuwe systeem.

Tenslotte wordt de aard van de wijzigingen beschreven vanuit respectievelijk het perspectief van de leerlingen en dat van de scholen.

3.1 Kern van de voorgestelde wijzigingen

De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. Invoering van profielen

Het onderwijs in de bovenbouw van het vmbo wordt ingericht volgens profielen. Binnen de profielen blijven de verschillende leerwegen in stand. De onderwijsprogramma's van alle profielen zijn straks uit drie delen opgebouwd. Zie hiervoor de onderstaande figuur.

Opbouw van profielen in het vmbo

Basis- of kaderberoepsgerichte leerweg	Gemengde leerweg	Theoretische leerweg
<p>Gemeenschappelijk deel</p> <ul style="list-style-type: none"> Algemeen vormende vakken (voor alle leerwegen dezelfde) 	<p>Gemeenschappelijk deel</p> <ul style="list-style-type: none"> Algemeen vormende vakken (voor alle leerwegen dezelfde) 	<p>Gemeenschappelijk deel</p> <ul style="list-style-type: none"> Algemeen vormende vakken (voor alle leerwegen dezelfde)
<p>Profieldeel</p> <ul style="list-style-type: none"> Profielvak (beroepsgericht) 2 algemeen vormende vakken (profielgebonden) 	<p>Profieldeel</p> <ul style="list-style-type: none"> Profielvak (beroepsgericht) 2 algemeen vormende vakken (profielgebonden) 	<p>Profieldeel</p> <ul style="list-style-type: none"> 2 algemeen vormende vakken (profielgebonden)
<p>Vrij deel</p> <ul style="list-style-type: none"> 4 keuzevakken (beroepsgericht) Schoolspecifieke onderdelen 	<p>Vrij deel</p> <ul style="list-style-type: none"> 2 keuzevakken (beroepsgericht) 1 algemeen vormend vak Schoolspecifieke onderdelen 	<p>Vrij deel</p> <ul style="list-style-type: none"> Algemeen vormende vakken Schoolspecifieke onderdelen

2. Vrij aanbod van keuzevakken

Scholen zijn vrij in hun aanbod van beroepsgerichte keuzevakken. De aangeboden keuzevakken kunnen profielgerelateerd zijn, maar dat hoeft niet. Ze kunnen zowel verbreedend als verdiepend van aard zijn.

3. De sectoren worden losgelaten

De indeling van het vmbo in vier sectoren wordt met dit wetsvoorstel losgelaten. De verschillende combinaties van een profielvak en beroepsgerichte keuzevakken die gemaakt kunnen worden, bieden de mogelijkheid om programma's samen te stellen met een sectoroverstijgend, multidisciplinair karakter.

4. Hantering eenduidige terminologie

Voor de theoretische leerweg betekent de invoering van profielen voornamelijk wijzigingen in naamgeving, die aansluiten bij de gehanteerde benamingen in de

beroepsgerichte leerwegen, de gemengde leerweg en de het hoger algemeen vormend onderwijs (hierna: havo).

5. Profielvak afgesloten met centraal examen; keuzevakken met schoolexamens

Dit wetsvoorstel verdeelt het beroepsgerichte examenprogramma in het voorbereidend beroepsonderwijs over een profielvak en beroepsgerichte keuzevakken. Het centrale examen heeft voortaan uitsluitend betrekking op het profielvak. De eindtermen voor zowel de profielvakken als de keuzevakken zullen centraal worden vastgesteld. De keuzevakken zullen met schoolexamens worden afgesloten.

6. Licenties voor profielvakken; niet voor keuzevakken

Het huidige toegestane en bekostigde aanbod van scholen ('licenties' voor afdelingen) wordt omgezet naar nieuw aanbod van profielen. Scholen kunnen op twee manieren in aanmerking komen voor bekostiging van profielen en profielvakken waarvoor ze nog geen licentie hebben. Ze kunnen bij voldoende leerlingenpotentieel hun onderwijsaanbod uitbreiden met een extra profiel. Hierop is de stichtingssystematiek van toepassing. Ook kunnen ze hun aanbod uitbreiden door middel van afspraken via een regionaal plan onderwijsvoorzieningen (hierna: RPO). In deze regionaal georganiseerde procedure werken VO-besturen samen en daarbij worden onder andere ook gemeenten en het middelbaar beroepsonderwijs betrokken. Doel is te komen tot een regionale afstemming van het onderwijsaanbod, die bestand is tegen wijzigende omstandigheden, zoals groei of krimp, en die aansluit bij regionale economische ontwikkelingen.

In het laatste geval geldt de toestemming voor het verzorgen van dat nieuwe profiel tot het einde van de looptijd van het RPO, tenzij de afspraken verlengd worden.

Vmbo-scholen zijn vrij in het bepalen van hun aanbod van keuzevakken en mogen in samenwerking met mbo-scholen en het (regionale) bedrijfsleven nieuwe keuzevakken ontwikkelen. Voor nieuw ontwikkelde keuzevakken zullen in lagere regelgeving kwaliteitscriteria worden uitgewerkt. De keuzevakken worden altijd centraal vastgesteld. In die zin maken ze dus onderdeel uit van het examenprogramma, ook al worden ze niet centraal geëxamineerd.

7. Lob is een verplicht onderdeel van het beroepsgerichte examenprogramma.

Loopbaanoriëntatie en -begeleiding krijgt een belangrijke plek in alle nieuw ontwikkelde beroepsgerichte examenprogramma's van profielvakken. Tegelijkertijd maakt de nieuwe structuur een betere loopbaanoriëntatie mogelijk. Leerlingen kunnen namelijk hun profiel via keuzevakken inhoudelijk verbreden of juist verdiepen. Zo kan een leerling met een 'zorg en welzijn- profiel' zijn profiel, bijvoorbeeld, verbreden met een keuzevak technologie of juist verdiepen met een keuzevak waarmee hij zijn eerder verworven vaardigheden verder ontwikkelt.

3.2 Voordelen van het nieuwe systeem

Met de introductie van profielen kan de huidige en steeds verdergaande verschraving van het vmbo-aanbod een halt worden toegeroepen. Met een kleiner aantal profielen, met een brede basis, kunnen meer leerlingen tegelijk worden bediend. Het beroepsgerichte vmbo-aanbod wordt overzichtelijk en organiseerbaar en sluit beter aan op het vervolgonderwijs. De introductie van keuzevakken zorgt er voor dat er voldoende maatwerk kan worden blijven geboden aan zowel de leerlingen die al vroeg weten welke beroepsrichting ze op willen als de leerlingen die dat nog niet weten. Doordat de keuzevakken via het schoolexamen worden geëxamineerd, kan de inhoud optimaal worden aangepast aan de (regionale) situatie van vervolgopleidingen en arbeidsmarkt. Scholen kunnen zich zo makkelijker profileren binnen hun eigen regio. Alle leerlingen

wordt - via de verplichte loopbaanoriëntatie- en begeleiding en de mogelijkheid tot profielverbreding of profielverdieping - een goede voorbereiding op hun toekomst geboden.

Hieronder wordt het nieuwe systeem nader toegelicht vanuit respectievelijk het perspectief van leerlingen en het perspectief van scholen.

3.3 Het perspectief van de leerlingen

Elke vmbo-bovenbouwleerling volgt voortaan een profiel. Voor de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg is er – afhankelijk van het aanbod van de school – een keuze uit de volgende profielen:

1. Bouwen, wonen en interieur,
2. Producers, installeren en energie,
3. Mobiliteit en transport,
4. Media, vormgeving en ICT,
5. Maritiem en techniek,
6. Zorg en welzijn,
7. Economie en ondernemen,
8. Horeca, bakkerij en recreatie,
9. Landbouw, natuurlijke omgeving en voedsel,
10. Dienstverlening en producten.

Voor de theoretische leerweg is er een keuze uit vier profielen, te weten:

1. Natuur en techniek,
2. Zorg en welzijn,
3. Economie en ondernemen,
4. Landbouw, natuurlijke omgeving en voedsel.

Gevolgd onderwijs: gemeenschappelijk deel

Alle profielen bevatten een gemeenschappelijk deel. Hierbinnen treden geen wijzigingen op. Alle leerlingen volgen in het gemeenschappelijke deel, net als nu, de vakken: Nederlandse taal, Engelse taal, maatschappijleer, lichamelijke opvoeding en afhankelijk van het aanbod van de school: beeldende vorming, muziek, dans of drama. Daarnaast moeten zij voldoen aan de eisen voor de rekentoets.

Profieldeel beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg

Voor leerlingen in de beroepsgerichte leerwegen (dat wil zeggen: de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg) en de gemengde leerweg, bevat het profieldeel twee algemeen vormende vakken en een profielvak³. Het profielvak is de basis van het beroepsgerichte programma van de leerling en omvat de belangrijkste kennis, houding en vaardigheden voor een bepaalde beroepsrichting. Het profielvak vormt de helft van het beroepsgerichte examenprogramma van de leerling.

De profielvakken omvatten vier (in de gemengde leerweg twee, vanwege het extra algemeen vormend vak in het vrije deel van deze leerweg)– in omvang aan elkaar gelijke – modules. De inhoud van deze modules wordt in een ministeriële regeling (Regeling examenprogramma's Voortgezet onderwijs) vastgesteld. De leerling hoeft in

---

³ De profielvakken worden bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld. Het profielvak is hierbij gelijknamig aan het profiel.

de praktijk niet te merken dat hij/zij verschillende modules volgt. Het profielvak wordt als één ondeelbaar centraal examen afgenomen.

Ondersteunend aan het profielvak, volgt de leerling binnen het profieldeel verplicht twee algemeen vormende vakken (nu 'sectorvakken'). Deze verplichte vakken zijn afgeleid van de huidige verplichte sectorvakken.

Het profiel 'dienstverlening en producten' komt voort uit de combinatie en hervorming van de verschillende intersectorale programma's tot één, op de andere profielen inhoudelijk aanvullend, profiel. In het geval dat dit profiel gekozen is, dan kan de leerling straks twee vakken kiezen uit de vakken: wiskunde, economie, biologie en natuur- en scheikunde I.

Het vrije deel van de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg

Tenslotte is er binnen een leerweg een vrij deel, dat bestaat uit vier (in de gemengde leerweg twee) beroepsgerichte keuzevakken. De keuzevakken vormen samen de andere helft van het beroepsgerichte examenprogramma en worden afgesloten met schoolexamens. Door middel van de keuzevakken kan elke leerling tot een op maat gesneden programma komen. Zo kan elke leerling er voor kiezen om het profielvak te verdiepen of juist te verbreden. Het is daarbij ook mogelijk om, afhankelijk van het aanbod van de school, een module uit een ander profiel te kiezen als keuzevak. Deze module wordt dan wel - net als een 'gewoon' keuzevak - afgesloten met een schoolexamen.

In het vrije deel is daarnaast plaats voor aanvullende schoolspecifieke programmaonderdelen. Leerlingen in de gemengde leerweg volgen - vanwege de theoretische component van deze leerweg (en net als in de huidige situatie) - een extra algemeen vormend vak naar keuze. Omdat de beroepsgerichte component van hun onderwijs kleiner is, hoeven deze leerlingen ook slechts twee in plaats van vier beroepsgerichte keuzevakken te volgen.

Het profieldeel en het vrije deel van de theoretische leerweg

Leerlingen in de theoretische leerweg volgen binnen het profieldeel geen profielvak, maar - net als nu - twee algemeen vormende vakken (voorheen sectorvakken). Het vrije deel van het vakkenpakket omvat eveneens twee algemeen vormende vakken, naar keuze van de leerling. Binnen dit vrije deel van het profiel ook nog ruimte voor schoolspecifieke programmaonderdelen.

Diplomerings, profilering en aansluiting

Het profiel (en daarmee het profielvak) neemt een centrale plaats in op het diploma van de leerling. Hiermee wordt geborgd dat de richting die een leerling heeft gevolgd in één oogopslag duidelijk is voor de leerling zelf, de ouders, het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt. De keuzevakken vormen een uniek aanvullend deel, waarmee de leerling zich verder kan profileren.

3.4 Het perspectief van de scholen

Alle vmbo-scholen maken met hun derdejaarsleerlingen vanaf schooljaar 2016-2017 de overstap van hun oude beroepsgerichte examenprogramma's (afdelingen, intra- en intersectorale programma's) naar een nieuw aanbod van profielen met bijbehorende profielvakken en keuzevakken.

Pilots nieuwe programma's

Sinds augustus 2013 vinden op 28 scholen pilots plaats met de nieuwe beroepsgerichte examenprogramma's. Scholen doen in de pilots ervaring op met het omzetten van de nieuwe examenprogramma's in onderwijsprogramma's. Ervaringen van pilotscholen worden vastgelegd en via de website www.vernieuwingvmbo.nl verspreid, zodat alle vmbo-scholen, regionale opleidingscentra en het bedrijfsleven kunnen worden meegenomen in het proces.

3.4.1 Huidig aanbod en aanbod profielen

In deze paragraaf volgt eerst een toelichting op de vraag hoe scholen tot hun huidige aanbod van beroepsgerichte vakken zijn gekomen. Daarna wordt beschreven hoe het huidige aanbod wordt omgezet naar nieuw aanbod. En tenslotte wordt uiteen gezet hoe scholen tot eventueel nieuw aanbod kunnen komen en welke mogelijkheden er in de nieuwe structuur zijn voor profilering met het aanbod.

Huidig aanbod

Scholen hebben in de huidige situatie drie mogelijkheden om bekostiging van gewenst onderwijsaanbod te realiseren:

1. Er kan een nieuwe school worden gesticht. De school moet dan voldoen aan stichtingsnormen.
2. Er kan toestemming worden gevraagd voor uitbreiding van het bestaande aanbod. Ook hier moet de school kunnen aantonen dat uitbreiding gewenst is.
3. Scholen kunnen afspraken maken over gewenst aanbod in een RPO, voor een periode van vijf jaar. Indien het verzoek om een afdeling op grond van RPO-afspraken voor bekostiging in aanmerking te brengen vóór 1 november van enig jaar bij de minister wordt ingediend, dan kan de bekostiging aanvragen met ingang van 1 augustus van het daaropvolgende schooljaar.

Omzetting huidig aanbod naar nieuw aanbod

Operationeel onderwijsaanbod, dat wil zeggen feitelijk verzorgd onderwijsaanbod waarvoor scholen op het moment van inwerkingtreding van de wet aanspraak kunnen maken op bekostiging, wordt op dat moment omgezet naar nieuw aanbod. Alle bestaande rechten op bekostiging van afdelingen (verkregen via stichting, via uitbreiding van het aantal vbo-afdelingen of via RPO-afspraken) en de intra- en intersectorale programma's die scholen verzorgen op grond van die rechten, kunnen worden omgezet naar rechten op het aanbieden van één of meerdere relevante profielen en de bijbehorende profielvakken.

Globaal ziet dit er als volgt uit: een bestaand recht op of huidige afspraak over het aanbieden van een afdeling of intrasectoraal programma binnen de sector techniek wordt omgezet naar het recht om één of twee van de volgende profielvakken aan te bieden: 'bouwen, wonen en interieur', 'produceren, installeren en energie' en 'mobiliteit en transport'. Huidig recht op het aanbieden van een afdeling of afspraken daarover binnen de sector economie kunnen worden omgezet in het recht op het aanbieden van één van de profielvakken 'economie en ondernemen' of 'horeca, bakkerij en recreatie'. Rechten of afspraken binnen de sector zorg en welzijn worden omgezet naar rechten voor het aanbieden van het profielvak 'zorg en welzijn'. Al het huidige 'groene' onderwijs tenslotte, mag straks het nieuwe profielvak 'landbouw, natuurlijke omgeving en voedsel' aan gaan bieden. Scholen die het afdelingsvak grafimedia aanbieden mogen het profiel 'media, vormgeving en ICT' gaan aanbieden.

Een school die een intersectoraal programma verzorgt, heeft meerdere keuzes: zo kan de school het profiel gaan aanbieden dat het meest gerelateerd is aan één van de aan

dat programma onderliggende afdelingen, of de school kan kiezen voor het profiel 'dienstverlening en producten'. Scholen die in schooljaar 2014-2015 het intersectorale programma "ICT-route" operationeel hebben, kunnen er daarnaast voor kiezen om het profiel 'media, vormgeving en ICT' te gaan aanbieden.

De gehele omzetting wordt nader uitgewerkt bij ministeriële regeling (zie artikel XII). Deze regeling zal schoolbesturen via een stroomschema keuze bieden in hoe ze hun huidige onderwijsaanbod om willen zetten naar aanspraken op bekostiging voor de diverse nieuwe profielen. De regeling zal, afhankelijk van de huidige situatie, aangeven wat een school mag aanbieden in de nieuwe situatie.

Bij de omzetting wordt een onderscheid gemaakt tussen RPO-afspraken die operationeel waren in schooljaar 2014-2015 en RPO-afspraken die pas later operationeel worden. RPO-afspraken die sinds schooljaar 2014-2015 of al langer operationeel zijn, worden omgezet naar permanente aanspraken op bekostiging voor één of meerdere relevante profielen en de bijbehorende profielvakken. RPO-afspraken die later tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen met ingang van schooljaar 2015-2016 of 2016-2017, worden slechts voor de resterende looptijd van het RPO omgezet in aanspraken op één of meerdere relevante profielen. Daarna dient opnieuw overleg gevoerd te worden tussen de samenwerkende scholen in een regio om de aanspraak op bekostiging op grond van een opvolgend RPO voor bekostiging in aanmerking te laten brengen.

Door onderscheid te maken tussen RPO-afspraken die operationeel waren in schooljaar 2014-2015 en afspraken van een latere datum, sluit de wetgever aan bij de situatie waarin alle beroepsgerichte examenprogramma's op gelijk niveau zijn geregeld in de wet en waarbij over nieuw onderwijsaanbod overleg kan worden gevoerd in een RPO.

De keuze voor de peildatum schooljaar 2014-2015 voor de omzetting van huidig operationeel aanbod naar nieuw permanent aanbod is drieledig. Allereerst wordt al het operationele aanbod voor de inwerkingtreding van de nieuwe wet, met inbegrip van het aanbod aan intersectorale programma's zoals de ICT-route, op deze manier gelijk behandeld. Ten tweede worden scholen op deze manier zo min mogelijk op kosten gejaagd om via RPO-afspraken hun huidige onderwijsaanbod in stand te houden. Ten derde is er een duidelijk ijkpunt waarop operationele programma's gelijktijdig worden omgezet naar nieuwe programma's. Er hoeft geen rekening gehouden te worden gehouden met aflopende of net startende RPO-afspraken, wat de overzichtelijkheid van de omzetting zal bevorderen.

In de nieuwe situatie kunnen scholen die hun aanbod willen uitbreiden dat (net als in de huidige situatie) doen via stichting, aanvraag voor uitbreiding van het aanbod of overleg in een regionaal plan onderwijsvoorzieningen. Het profiel 'media, vormgeving en ICT' is, vanwege de hogere kosten, uitgezonderd van onderhandeling via een RPO. Een agrarisch opleidingscentrum (aoc) kan het groene aanbod van het profiel 'landbouw, natuurlijke omgeving en voedsel' via overleg in een RPO uitbreiden met het aanbod van het profiel 'dienstverlening en producten' in een groene context.

In het verleden zijn scholen 'aangewezen' die vanwege de unieke inhoud van hun onderwijs mogen afwijken van in de wet vastgelegde voorschriften voor het onderwijs. Ook in deze gevallen worden de bestaande rechten vertaald naar de nieuwe situatie. Zo zullen scholen met een afdeling 'kust-, Rijn- en binnenvaart' of 'haven en vervoer' het nieuwe profiel 'maritiem en techniek' mogen gaan aanbieden. Het betreft in de huidige

situatie drie scholen, onder twee besturen. Het profiel 'maritiem en techniek' is niet onderhandelbaar in een RPO.

Voor alle profielen geldt dat de aanspraak op bekostiging van een profiel wordt beëindigd als er meer dan drie jaar achter elkaar geen leerlingen op dit profiel staan ingeschreven.

Profilering van scholen

Scholen krijgen met de invoering van de nieuwe beroepsgerichte examenprogramma's de kans om hun beroepsgerichte onderwijsaanbod onder de loep te nemen. Daarbij is het van belang dat scholen bekijken of hun aanbod voldoende toekomstbestendig is en goed aansluit bij de wensen van het regionale vervolgonderwijs en het bedrijfsleven.

Profilering qua onderwijsaanbod kan op twee manieren plaatsvinden: allereerst via het aanbod van profielen en bijbehorende profielvakken. Daarnaast kunnen vmbo-scholen zich profileren via hun aanbod van beroepsgerichte keuzevakken (in combinatie met hun profielaanbod).

Aanbod keuzevakken en vrij deel

Het aanbod van keuzevakken is vrij. Overleg over het aanbod aan keuzevakken in een RPO is niet verplicht, maar wel aan te bevelen. Een school kan de onderliggende modules van een bij de school operationeel profielvak ook als keuzevakken aanbieden.

Daarnaast houden scholen ruimte om binnen het vrije deel van het onderwijsprogramma eigen programma-onderdelen aan te bieden. De indeling van de theoretische leerweg in profielen biedt scholen met een theoretische leerweg bijvoorbeeld een aanknopingspunt om zich binnen het vrije deel van het onderwijsprogramma meer te profileren op doorstroom naar het beroepsonderwijs, door bijvoorbeeld beroepsgerichte componenten toe te voegen aan het profiel.

3.4.2 Organiseerbaarheid en diversiteit van het aanbod

De nieuwe profielvakken zijn inhoudelijk geactualiseerd voor betere aansluiting op het vervolgonderwijs en de beroepspraktijk. Ze hebben een breder karakter dan de meeste van de huidige beroepsgerichte examenprogramma's (afdelingsvakken en intra- en intersectorale programma's). Hierdoor zijn de nieuwe profielen inhoudelijk interessant voor grotere groepen leerlingen. Met de overgang naar profielvakken wordt het aantal beroepsgerichte examenprogramma's teruggebracht van de huidige gemiddeld 36 beroepsgerichte examenprogramma's per leerweg (basis- en kaderberoepsgerichte en gemengde) en in totaal 108 examenprogramma's (circa 80 centrale examens) naar tien profielen (circa 30 centrale examens). Scholen hoeven hierdoor minder concessies te doen in hun beroepsgerichte onderwijsaanbod.

De keuzevakken maken het mogelijk voor scholen om in de toekomst beter mee te bewegen met belangrijke ontwikkelingen in het regionale vervolgonderwijs en de regionale arbeidsmarkt. Vmbo-scholen en aoc's bepalen zelf hun aanbod van keuzevakken en mogen in samenwerking met mbo-scholen en het (regionale) bedrijfsleven nieuwe keuzevakken ontwikkelen. Uiteraard moeten nieuw ontwikkelde keuzevakken wel aan kwaliteitscriteria voldoen. Deze kwaliteitscriteria worden bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld. De keuzevakken worden wel, net als de profielvakken, bij ministeriële regeling vastgesteld en maken op die manier onderdeel uit van de beroepsgerichte examenprogramma's. Op deze wijze kunnen op maat gesneden

regionale beroepsroutes worden ontwikkeld van goede kwaliteit, die passen bij de veranderende wereld met toekomstige nieuwe beroepen. Ook wordt het nu gemakkelijker voor scholen om multidisciplinair onderwijs aan te bieden.

De diversiteit van het beroepsgerichte aanbod (breed of smal) is geborgd doordat leerlingen naast hun profielvak beroepsgerichte keuzevakken volgen. Hiermee kunnen ze hun programma inhoudelijk verbreden of juist verdiepen. De keuzevakken zijn door hun relatief geringe omvang goed te organiseren door scholen, temeer omdat ze worden afgesloten met een schoolexamen.

4. Activiteiten stakeholders

De profielen zijn vormgegeven door de belangrijkste stakeholders van het vmbo. De VO-raad (via vertegenwoordiging door de SPV), de AOC Raad en de mbo-raad waren onderdeel van de regiegroep van dit project. De onderliggende vernieuwingscommissies en werkgroepen zijn vooral bemenst met vakdocenten uit het vmbo en het mbo, aangevuld met experts van het College voor Examens en Cito, onder de projectleiding van de Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO) en ondersteund door de Stichting Platforms VMBO en onafhankelijke voorzitters, verbonden aan lerarenopleidingen en kenniscentra. Tussentijdse afstemming met brancheorganisaties heeft plaatsgevonden via zogeheten sectorale adviesgroepen die periodiek bijeen zijn gekomen voor tussentijds advies. De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft als opdrachtgever de nieuwe examenprogramma's inmiddels goedgekeurd en stelt deze uiteindelijk definitief vast, wat betreft het examenprogramma voor het profiel landbouw, natuurlijke omgeving en voedsel in overeenstemming met de Staatssecretaris van Economische Zaken.

Sinds de start van het traject hebben periodiek regionale informatiebijeenkomsten plaatsgevonden. Deze waren met name bestemd voor het vmbo-veld, maar eveneens toegankelijk voor scholen voor voortgezet speciaal onderwijs, mbo, kenniscentra, brancheorganisaties en uitgevers.

5. Implementatie en overgangsregelingen

De streefdatum voor invoering van de voorgestelde wijzigingen is schooljaar 2016-2017. Leerlingen die dan in de derde klas komen, zullen een profiel kiezen. De eerste centrale examens voor de nieuwe profielen worden dan in schooljaar 2017/2018 afgenomen.

In het schooljaar na inwerkingtreding van deze wet (2016-2017) wordt leerlingen uit leerjaar 4 voor de laatste maal gelegenheid gegeven tot het afleggen van het eindexamen vmbo oude stijl. In schooljaar 2017-2018 kan een school een eerder afgewezen leerling nogmaals in de gelegenheid stellen het examen oude stijl af te leggen. Voor leerlingen die in het schooljaar na inwerkingtreding van deze wet een volgend diploma op een hoger niveau willen behalen ('stapelaars'), geldt dat examen moet worden afgelegd volgens de nieuwe regels.

6. Consequenties voor Caribisch Nederland

De streefdatum voor invoering van de voorgestelde wijzigingen voor vmbo-scholen op Caribisch Nederland is schooljaar 2016/2017. Voor Caribisch Nederland gelden dezelfde overgangsbepalingen omtrent het afleggen van examens oude stijl.

7. Uitvoeringsgevolgen en administratieve lasten

PM volgt op uitvoeringstoets

De leerlingenregistratie en de bekostiging van scholen zal gebaseerd worden op de nieuwe situatie van profielen en keuzevakken. Belangrijke systemen van DUO voor voorzieningenplanning, bekostiging en examens worden in de periode tot invoering van deze wetswijzigingen aangepast.

PM nadere uitwerking.

8. Resultaten internetconsultatie

PM volgt op resultaten internetconsultatie.

9. Advies Onderwijsraad

PM Indien er een advies van de Onderwijsraad komt.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A (artikel 10 WVO)

Voor wat betreft de theoretische leerweg aan scholen voor middelbaar algemeen vormend onderwijs en voortgezet middelbaar beroepsonderwijs brengt dit wetsvoorstel geen grote inhoudelijke wijzigingen. Wel is het zo dat, om aan te sluiten bij de voorstellen ten aanzien van de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg van het voorbereidend beroepsonderwijs, ook voor de theoretische leerweg profielen worden ingevoerd. Waar in het vbo echter een algehele herschikking van de huidige sectoren en afdelingen naar de nieuwe profielen plaatsvindt, is in de theoretische leerweg uitsluitend sprake van een wijziging in naamgeving. De huidige sectoren worden één op één omgezet in de nieuwe profielen. Bij de omzetting is slechts op enkele punten de naamgeving licht aangepast. Inhoudelijk is voor de theoretische leerweg geen wijziging beoogd.

Artikel I, onderdeel B (artikel 10b WVO)

Hieronder wordt ingegaan op de verschillende leden van het voorgestelde artikel 10b, dat betrekking heeft op de beroepsgerichte leerwegen. Doordat artikel 10d nagenoeg eenzelfde opzet kent, is onderstaande toelichting van overeenkomstige toepassing op de gemengde leerweg.

Eerste lid

Als aan een school voor vbo onderwijs in een bepaald profiel wordt verzorgd, dan moet daarbinnen zowel de basisberoepsgerichte als de kaderberoepsgerichte leerweg worden aangeboden. Het is niet toegestaan om een profiel in maar één van beide beroepsgerichte leerwegen aan te bieden.

Tweede lid

Het voorbereidend beroepsonderwijs wordt met ingang van het derde leerjaar vormgegeven volgens profielen. Deze beroepsgerichte profielen komen in de plaats van de huidige indeling in sectoren en afdelingen.

Derde lid

De bestaande indeling van het voorbereidend beroepsonderwijs in afdelingen en sectoren wordt losgelaten en deze wordt vervangen door een indeling in profielen. Omdat voor de theoretische leerweg een andere indeling in profielen zal gelden dan voor de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg, is er voor gekozen om de indeling in profielen op te nemen in de artikelen met betrekking tot de verschillende leerwegen zelf (de artikelen 10, 10b en 10d van de WVO). In de artikelsgewijze toelichting bij artikel I, onderdeel A, is al ingegaan op de profielen van de theoretische leerweg (artikel 10 WVO). Onderstaande geldt wat betreft de indeling in profielen voor zowel de beroepsgerichte leerwegen (artikel 10b, derde lid) als voor de gemengde leerweg (artikel 10d, derde lid).

De sector techniek is op grond van de huidige wet verdeeld in zeven verschillende afdelingen en omvat daarnaast de afdelingen, aangewezen op grond van artikel 24, vijfde lid, van de WVO. Met dit wetsvoorstel wordt de huidige sector techniek grotendeels verdeeld over drie profielen:

- bouwen wonen en interieur,
- produceren, installeren en energie, en
- mobiliteit en transport.

De huidige afdeling grafimedia en de ingevolge artikel 24, vijfde lid, van de WVO aangewezen afdelingen behouden daarnaast hun bijzondere posities. De afdeling grafimedia wordt omgezet in het profiel 'media, vormgeving en ICT'. Daarnaast komen er ook elementen van het huidige intersectorale programma 'ICT-route' terug in dit profiel. De aangewezen afdelingen 'kust-, Rijn- en binnenvaart' en 'haven en vervoerschool' worden omgezet in het profiel 'maritiem en techniek'.

De sector zorg en welzijn, kent op grond van de huidige wet twee afdelingen. Deze worden samengevoegd tot één profiel: zorg en welzijn.

De sector economie, met op grond van de huidige wet vier verschillende afdelingen, wordt omgezet naar twee profielen, te weten:

- economie en ondernemen, en
- horeca bakkerij en recreatie.

De sector landbouw, met daarbinnen de afdeling landbouw en natuurlijke omgeving, wordt omgezet naar het profiel 'landbouw, natuurlijke omgeving en voedsel'.

Verder komt er een profiel 'dienstverlening en producten', dat niet binnen de sectorindeling van de huidige wet past. Dit is enigszins te vergelijken met de diverse huidige intersectorale programma's.

Door de combinatie van een profiel met beroepsgerichte keuzedelen behouden scholen in de nieuwe opzet de mogelijkheid om een onderwijsprogramma aan te bieden wat vergelijkbaar is met dat wat ze nu verzorgen op grond van de diverse afdelingsvakken, intra- en intersectorale programma's. De nieuwe opzet biedt zelfs nog meer dan nu het geval is ruimte om voor elke leerling een individueel onderwijsprogramma samen te stellen.

Vierde lid

De profielen zullen, net zoals nu al het geval is in het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) en het hoger algemeen vormend onderwijs (havo), bestaan uit een

gemeenschappelijk deel, een profieldeel en een vrij deel. Deze onderdelen zijn nader uitgewerkt in het vijfde tot en met zevende lid.

Vijfde lid

Inhoudelijk is dit lid ongewijzigd ten opzichte van de huidige bepaling. Benadrukt is dat het gemeenschappelijk deel voor alle leerlingen, ongeacht het gekozen profiel, gelijk is.

Zesde en zevende lid

De huidige afdelingsvakken, intrasectorale programma's en intersectorale programma's worden met dit wetsvoorstel vervangen. Het beroepsgerichte deel van het onderwijs in de beroepsgerichte leerwegen wordt verdeeld in een profielvak en beroepsgerichte keuzevakken.

Het profielvak is onderdeel van het profieldeel van het voorbereidend beroepsonderwijs (*zesde lid*). Daarnaast worden in dit profieldeel de algemeen vormende vakken uit het huidige sectordeel (*zesde lid oud*) opgenomen. Inhoudelijk is er daarbij geen sprake van wijzigingen ten opzichte van de huidige wettelijke bepaling. Zo worden aan de profielen die voortkomen uit de sector techniek, dezelfde verplichte algemeen vormende vakken gekoppeld als op grond van de huidige wet ten aanzien van die sector zijn opgenomen in het sectordeel. Dat zelfde gaat op voor de overige profielen. Ook daar worden de vakken aan gekoppeld van de huidige overeenkomstige sector. Wat betreft het nieuwe profiel 'dienstverlening en producten' krijgen leerlingen de keuze uit de volgende algemeen vormende vakken, waarvan er twee gekozen moeten worden: wiskunde, economie, biologie en natuur- en scheikunde I.

De beroepsgerichte keuzevakken zijn opgenomen in het vrije deel van het onderwijsprogramma (*zevende lid*). Het staat de leerlingen vrij om hiervoor, binnen het aanbod van de school, een keuze te maken. Keuzevakken hoeven niet gerelateerd te zijn aan het gevolgde profielvak. De leerling kan ook vakken kiezen die aan een ander profiel gerelateerd zijn, of zelfs een of meer keuzevakken die onderdeel uitmaken van het profielvak uit een ander profiel (modules). Elk profielvak bestaat uit verschillende modules (4 modules voor de beroepsgerichte leerwegen of 2 modules in geval van de gemengde leerweg). Deze modules kunnen ook als beroepsgerichte keuzevakken worden aangeboden voor leerlingen die een ander profielvak volgen.

Tiende lid

De grondslag om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere invulling te geven aan artikel 10b van de WVO is aangepast aan de nieuwe indeling van het beroepsgerichte deel van het voorbereidend beroepsonderwijs. Er zijn niet langer afdelingsvakken en intra- en intersectorale programma's. In plaats daarvan bestaat het beroepsgerichte onderwijs uit een profielvak en beroepsgerichte keuzevakken. Onder andere in het Inrichtingsbesluit WVO en het Eindexamenbesluit VO zal hieraan nadere invulling worden gegeven.

Elfde lid

De tweede volzin van het tiende lid (oud) is nu opgenomen als het elfde lid. Het oorspronkelijke elfde lid is daarmee vernummerd tot twaalfde lid.

Artikel I, onderdeel C (artikel 10c)

In artikel 10c is uiteengezet uit welke afdelingen elk van de sectoren in het vbo bestaat. Nu de afdelingen en sectoren komen te vervallen is het artikel overbodig. De profielen van de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg worden genoemd

in respectievelijk de voorgestelde artikelen 10b, derde lid, en 10d, derde lid, van de WVO. Artikel 10c kan daarom komen te vervallen.

Artikel I, onderdeel D (artikel 10d WVO)

Wat betreft de gemengde leerweg wordt grotendeels aangesloten bij het voorgestelde artikel over de beroepsgerichte leerwegen (artikel 10b). Wel is het zo dat de beroepsgerichte component in de gemengde leerweg kleiner is dan in de beroepsgerichte leerwegen. Het profielvak heeft in de gemengde leerweg dan ook een kleinere omvang dan in de beroepsgerichte leerwegen en er wordt ook een kleiner aantal beroepsgerichte keuzevakken gevolgd in de gemengde leerweg. In plaats daarvan volgen de leerlingen een extra algemeen vormend vak.

Artikel I, onderdelen E, F en K (artikelen 11a, 16 en 59a WVO)

De voorgestelde wijzigingen met betrekking tot de artikelen 11a, 16, zesde lid, en 59a van de WVO hebben slechts betrekking op de vervanging van de begrippen 'sector' en 'afdeling' door het begrip 'profiel'.

Artikel I, onderdelen G en H (artikelen 22 en 24 WVO)

De minister kan op grond van het huidige artikel 24, vijfde lid, van de WVO scholen, of afdelingen daarvan aanwijzen waarvan de schoolplannen met zijn toestemming mogen afwijken van de in dat artikel gestelde eisen. De bij algemene maatregel van bestuur gestelde eisen met betrekking tot de inrichting van scholen (Inrichtingsbesluit WVO) zijn niet van toepassing op aangewezen scholen (artikel 22, eerste lid, vierde volzin, WVO).

Scholen of scholengemeenschappen met een afdeling die is aangewezen op grond van artikel 24, vijfde lid, van de WVO, mogen dit onderwijs blijven verzorgen. Omdat met dit wetsvoorstel de afdelingen binnen het vmbo verdwijnen, dient echter voor het onderwijs in deze aangewezen afdelingen een oplossing gevonden te worden. Het betreft de scholen waaraan een afdeling 'kust-, Rijn-, en binnenvaart', of 'haven en vervoerschool' is verbonden. Het onderwijs in deze aangewezen afdelingen zal vormgegeven worden binnen het nieuw te vormen profiel 'maritiem en techniek'. Vanwege de afwijkende inrichting van dit onderwijs blijft echter gehandhaafd dat ten aanzien van het schoolplan (artikel 24, vijfde lid) en de inrichting van het onderwijs (artikel 22, eerste lid, vierde volzin) een uitzonderingspositie geldt.

De voorschriften over de inrichting van het onderwijs die, op grond van artikel 22 van de WVO, zijn gesteld in het Inrichtingsbesluit WVO, zijn niet van toepassing op het onderwijs in aangewezen profielen. De scholen die het profiel 'maritiem en techniek' mogen verzorgen zullen daartoe op grond van artikel 24, vijfde lid, van de WVO aangewezen worden. Hun huidige aanwijzing (ten aanzien van een afdeling kust-, Rijn- en binnenvaart of haven en vervoerschool) zal worden omgezet in een aanwijzing ten aanzien van dit nieuwe profiel.

Artikel I, onderdeel I (artikel 27)

Aan artikel 27, eerste lid, van de WVO is invulling gegeven in artikel 8 van het Inrichtingsbesluit WVO. Voor de profielen, aangewezen op grond van artikel 24, vijfde lid, van de WVO kunnen bijzondere toelatingseisen aan de leerlingen worden gesteld om te waarborgen dat dit onderwijs voor hen het meest aangewezen is, gelet op de bijzondere aard en doelstelling van het desbetreffende onderwijs.

Artikel I, onderdeel J (artikel 29 WVO)

Vanwege de gewijzigde indeling van het beroepsgerichte deel van het onderwijs in de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg wordt in artikel 29, eerste lid, van

de WVO niet langer gesproken van intrasectorale en intersectorale programma's. Het beroepsgerichte deel van het onderwijs zal voortaan bestaan uit een profielvak en beroepsgerichte keuzevakken. Het profielvak wordt afgesloten met een centraal examen. De beroepsgerichte keuzevakken worden afgesloten met schoolexamens.

Artikel I, onderdelen L en M (artikelen 65 en 68 WVO)

Wat betreft het aantal leerlingen dat vereist is voor het stichten van een nieuwe school voor voorbereidend beroepsonderwijs met één of meer profielen, en de uitbreiding van een bestaande school voor voorbereidend beroepsonderwijs met één of meer profielen, wordt aangesloten bij de huidige wettelijke bepalingen. In lijn met de stichtingsnormen voor de andere schoolsoorten bedraagt de stichtingsnorm voor een school voor vbo met één profiel 230 leerlingen, ofwel 65 leerlingen per leerjaar. Wordt ineens een school met meerdere profielen gesticht, of wordt een bestaande school met meerdere profielen uitgebreid, dan moet per profiel een leerlingenpotentieel van 160 leerlingen aangetoond worden.

Artikel I, onderdeel N (artikel 71 WVO)

In verband met het vervallen van artikel 10c worden de verwijzingen naar dit artikel aangepast. De afdelingen als bedoeld in artikel 10c van de huidige wet, worden met dit wetsvoorstel vervangen door profielen. De verschillende profielen die binnen het voorbereidend beroepsonderwijs worden verzorgd, zijn opgenomen in artikel 10b, derde lid.

Artikel I, onderdeel O (artikel 72 WVO)

De huidige afdelingen grafimedia, kust-, Rijn- en binnenvaart en Haven en Vervoer School kunnen alleen via stichting tot stand komen, vanwege de grote financiële gevolgen die daar voor de rijksoverheid aan zijn verbonden.

Bestaande afdelingen grafimedia worden omgezet in het profiel media, vormgeving en ICT. Dit profiel mag alleen worden aangeboden aan scholen die nu ook al bekostiging ontvangen voor een afdeling grafimedia. Dit profiel komt niet in aanmerking voor bekostiging via een RPO. Andere scholen kunnen slechts voor bekostiging van het profiel media, vormgeving en ICT in aanmerking komen als wordt voldaan aan de eisen van artikel 68 van de WVO: een nieuw te vormen profiel aan een reeds bestaande school dient te voldoen aan de stichtingsnorm om voor bekostiging in aanmerking te komen.

De bestaande afdelingen kust-, Rijn- en binnenvaart en de Haven en Vervoer School zijn aangewezen ingevolge artikel 24, vijfde lid, van de WVO. Deze afdelingen zullen worden omgezet naar het profiel 'maritiem en techniek'. Ook voor dit profiel geldt dat het slechts mag worden aangeboden door scholen waaraan nu reeds een van de hiervoor genoemde afdelingen is verbonden. Net als nu reeds het geval is met de afdelingen aangewezen ingevolge artikel 24, vijfde lid, wordt ook het profiel 'maritiem en techniek' uitgesloten van bekostiging op grond van een RPO en zal dit alleen via stichting tot stand kunnen komen.

Een aoc mag in beginsel alleen vbo-onderwijs verzorgen in het "groene" profiel landbouw, natuurlijke omgeving en voedsel. Het nieuw toegevoegde onderdeel g van artikel 72, derde lid, heeft betrekking op de mogelijkheid voor een aoc om ook onderwijs te verzorgen in het profiel 'dienstverlening en producten'. De voorwaarden waaronder een aoc in een RPO kan afspreken om ook dat profiel te verzorgen zullen worden uitgewerkt bij algemene maatregel van bestuur.

Artikel I, onderdeel P, en artikel III, onderdeel B (artikel 103b WVO en artikel 164a WEC)

De wijziging in de artikelen 103b van de WVO, 164a van de WEC en 179 van de WVO BES houden verband met de eerdergenoemde wijziging in terminologie. Met dit wetsvoorstel worden de sectoren en de afdelingen in het vmbo vervangen door profielen.

Artikel I, onderdeel Q (artikel 107 WVO)

De normen voor het stichten van een school voor vbo zijn op grond van de huidige wet afhankelijk van het aantal afdelingen waarin onderwijs zal worden verzorgd. Ook bij het uitbreiden van het onderwijsaanbod van een bestaande school speelt het aantal afdelingen een rol. Daarbij maakt het niet uit tot welke sector een nieuwe afdeling behoort. De opheffingsnormen voor het voorbereidend beroepsonderwijs zijn in de huidige wet echter afhankelijk van het aantal sectoren dat op een school wordt aangeboden.

Met deze wetswijziging vervalt de indeling in sectoren. Het nieuwe artikel kent dan ook stichtings- en opheffingsnormen die afhankelijk van het aantal aangeboden profielen. Binnen een sector kunnen er nu meerdere afdelingen aan een school verbonden zijn. Door de opheffingsnormen afhankelijk te maken van het aantal verzorgde profielen treedt er enige verschuiving op ten opzichte van de huidige normen.

Met het toevoegen van het vierde lid wordt voorkomen dat er 'slapende' licenties voor profielen ontstaan. Indien een school gedurende drie jaar lang helemaal geen leerlingen ingeschreven heeft op een bepaald profiel, dan vervalt het recht op bekostiging ten aanzien van dat profiel. Als de school het betreffende profiel op een later moment toch weer wil gaan verzorgen, dan zal opnieuw aan de stichtingsnormen voldaan moeten worden of moet de school over het profiel nieuwe afspraken maken in een RPO.

Artikel I, onderdeel R (artikel 109 WVO)

Dit artikel is aangepast aan de nieuwe situatie waarin scholen onderling afspraken kunnen maken in een RPO over het aanbieden of uitruilen van profielen in plaats van afdelingen. Voor de omzetting van afspraken uit lopende RPO's op het moment van inwerkingtreding van deze wet is voorzien in overgangsrecht (artikel XIII). Afdelingen, intrasectorale programma's en intersectorale programma's die in schooljaar 2014-2015 of eerder voor het eerst voor bekostiging in aanmerking zijn gebracht op grond van een RPO, worden bij inwerkingtreding van deze wet omgezet naar blijvende rechten op het aanbieden van bepaalde profielen. Afspraken die later zijn gemaakt in RPO's worden wel omgezet naar rechten op het aanbieden van bepaalde profielen, maar slechts voor de resterende looptijd van het RPO.

Artikel II, onderdelen A en B (artikelen 1.3.3 en 2.1.3 WEB)

In de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) wordt op een tweetal plaatsen verwezen naar het 'groen' voorbereidend beroepsonderwijs. In verband met het voorstel om de huidige afdelingen en sectoren in het voorbereidend beroepsonderwijs om te zetten naar profielen, worden deze verwijzingen in artikel 1.3.3 en 2.1.3 van de WEB aangepast.

In beginsel is het voortgezet onderwijs dat aan een agrarisch opleidingscentrum (aoc) mag worden verzorgd, beperkt tot onderwijs in het profiel landbouw, natuurlijke omgeving en voedsel van de beroepsgerichte leerwegen van het vbo. Op grond van artikel 1.3.3, eerste lid, tweede volzin, van de WEB, mag aan een aoc daarnaast alleen ander voortgezet onderwijs worden verzorgd voor zover dat bij wet is bepaald. Met het vervangen van de afdelingen en intra- en intersectorale programma's in het vbo door profielen, verdwijnt voor aoc's de mogelijkheid tot het aanbieden van het intersectorale

programma "intersectoraal groen" (zoals op grond van artikel 10b, tiende lid, onderdeel b, van de WVO, nu geregeld is in artikel 26k van het Inrichtingsbesluit WVO). In plaats daarvan krijgen aoc's de mogelijkheid om in RPO-verband afspraken te maken over het aanbieden van het profiel 'dienstverlening en producten'. Daarnaast biedt de nieuwe opzet van het beroepsgerichte programma met een profielvak en beroepsgerichte keuzevakken ook voor aoc's voldoende ruimte voor verbreding binnen het profiel 'landbouw, natuurlijke omgeving en voedsel'. Door middel van het aanbieden van diverse keuzevakken kan aan de leerlingen ook binnen dat profiel eenzelfde (sectoroverstijgende) verbreding worden geboden als nu het geval is in het intersectorale programma "intersectoraal groen". In het aanbod aan keuzevakken gelden voor een aoc geen verdere beperkingen ten opzichte van het reguliere voortgezet onderwijs.

De invulling van artikel 1.3.3, eerste lid, tweede volzin, van de WEB, met betrekking tot het verzorgen van onderwijs in de gemengde leerweg van het vbo, blijft gehandhaafd. Aan een aoc mag het profiel landbouw, natuurlijke omgeving en voedsel onder voorwaarden ook in de gemengde leerweg worden verzorgd (artikel 10d, eerste lid, onderdeel b, van de WVO). Hierover kunnen in een RPO afspraken worden gemaakt.

Artikel II, onderdeel C, en artikel VI (artikel 8.2.2 WEB en artikel 8.2.2 WEB BES)

Artikel 8.2.2 van de Wet educatie en beroepsonderwijs heeft betrekking op het stellen van nadere inhoudelijke eisen aan diploma's mavo en vbo als een deelnemer zich wil inschrijven voor bepaalde opleidingen aan het middelbaar beroepsonderwijs. Deze eisen zijn momenteel opgenomen in de Doorstroomregeling vmbo – beroepsonderwijs. Aangezien in de WVO wordt voorgesteld om de sectoren in het voorbereidende beroepsonderwijs te vervangen door profielen, wordt ook dit artikel van de WEB daarop aangepast. Artikel 8.2.2 van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES (WEB BES) wordt overeenkomstig aangepast.

Artikel III, onderdeel A (artikel 14a WEC)

Artikel 14a van de WEC heeft betrekking op het uitstrooprofiel vervolgonderwijs aan scholen voor voortgezet speciaal onderwijs. Voor zover het binnen dit uitstrooprofiel mavo of vbo betreft, zijn de wijzigingen die dit wetsvoorstel aanbrengt ten aanzien van deze schoolsoorten van overeenkomstige toepassing.

Artikel IV (artikel 24o WOT)

Artikel 24o, tweede lid, van de Wet op het onderwijstoezicht (WOT) heeft betrekking op de gegevens die zijn opgenomen in het diplomaregister. Ten aanzien van de staatsexamens is in artikel 34 van het Besluit staatsexamens VO opgenomen welke gegevens het College van examens in verband met de afgenomen examens aan DUO moet verstrekken. Deze zelfde gegevens kunnen op grond van artikel 24o, tweede lid, onderdeel g, van de WOT via het diplomaregister aan betrokkene en derden worden geleverd.

Nu in het mavo en vbo niet langer sprake zal zijn van sectoren, maar van profielen, wordt ook het sectorwerkstuk in de theoretische en de gemengde leerweg vervangen door een profielwerkstuk. Met dit artikel wordt artikel 24o, tweede lid, onderdeel g, van de WOT hierop aangepast. Artikel 34 van het Staatsexamenbesluit VO zal overeenkomstig worden gewijzigd.

Met de voorgestelde formulering wordt tegemoet gekomen aan het feit dat het profielwerkstuk in het havo en vwo betrekking heeft op een of meer vakken en wordt beoordeeld met een cijfer, terwijl in het mavo en vbo het profielwerkstuk (het huidige

sectorwerkstuk) betrekking heeft op een thema en wordt beoordeeld met de waardering "voldoende" of "goed".

Artikel V (WVO BES)

De wijzigingen die in artikel V van dit wetsvoorstel worden voorgesteld voor de Wet voortgezet onderwijs BES (WVO BES) komen overeen met de voorgestelde wijzigingen in de WVO (artikel I). Voor een toelichting op de onderdelen van artikel V wordt dan ook verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op artikel I. De WVO BES kent op enkele punten iets vereenvoudigde bepalingen ten opzichte van de WVO. Daarom is er niet voor alle voorgestelde wijzigingen in de WVO ook een parallel in de WVO BES. Slechts waar de situatie op de BES afwijkt is dat hieronder nader toegelicht.

Onderstaande tabel geeft aan hoe de onderdelen van artikel I en artikel V van dit wetsvoorstel zich tot elkaar verhouden, alsmede welke artikelen van respectievelijk de WVO en de WVO BES deze onderdelen betreffen:

Overeenkomstige artikelen WVO en WVO BES

artikel I, onderdeel	WVO artikel	artikel V, onderdeel	WVO BES artikel	opmerkingen
A	10	A	16	
B	10b	B	18	
C	10c	C	28	
D	10d	D	29	
E	11a	E	33	
F	16	-	-	in vereenvoudigde vorm in de WVO BES
G	22	F	45	
H	24	G	50	
I	27	H	64	
J	29	I	72	
K	59a	-	-	heeft geen parallel in de WVO BES
L	65	-	119	in vereenvoudigde vorm in de WVO BES
M	68	J	119, derde lid	in vereenvoudigde vorm in de WVO BES
N	71	K	124	in vereenvoudigde vorm in de WVO BES
O	72	-	-	heeft geen parallel in de WVO BES
P	103b	L	179	
Q	107	M	188	in vereenvoudigde vorm in de WVO BES
R	109	-	-	heeft geen parallel in de WVO BES

Artikel V, onderdeel J (artikel 119 WVO BES)

Voor Caribisch Nederland zijn er geen in de wet vastgelegde stichtings- en opheffingsnormen. De Minister kan een school voor bekostiging in aanmerking brengen indien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat deze door een voldoende groot aantal leerlingen zal worden bezocht om een school van voldoende kwaliteit in stand te kunnen houden. Hieraan zijn geen leerlingaantallen gekoppeld zoals voor Europees Nederland het geval is.

Artikel 119, derde lid, betreft de bekostiging van een nieuw te vormen afdeling aan een reeds bekostigde school (vergelijk artikel 68 WVO). Nu wordt voorgesteld om de afdelingen te vervangen door profielen, wordt ook dit artikellid daarop aangepast.

Artikel V, onderdeel K (artikel 124 WVO BES)

Na samenvoeging van twee scholen of scholengemeenschappen wordt op een nevenvestiging hetzelfde onderwijs aangeboden als vóór het moment van samenvoeging, behalve als er op grond van 119, derde lid, uitbreiding van het onderwijsaanbod (met een nieuw profiel) heeft plaatsgevonden.

Artikel VII

Artikel II van de Wet van 23 mei 1990, houdende wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs inzake sectorvorming en vernieuwing van het middelbaar beroepsonderwijs, alsmede van enige andere wetten (Stb. 1990, 266) bevat overgangsbepalingen die inmiddels zijn uitgewerkt. Daarom kan genoemde wet worden ingetrokken.

Artikel X (Overgangsrecht invoering wet)

Deze wetswijziging ziet op een wijziging van de inrichting van de bovenbouw van het vmbo. De wijzigingen zijn daarom voor het eerst van toepassing op het cohort leerlingen dat met ingang van schooljaar 2016-2017 instroomt in het derde leerjaar (eerste lid). Dit is de eerste groep leerlingen die onderwijs zullen volgen op grond van de nieuwe profielen en dus niet meer volgens de huidige indeling in sectoren en afdelingen. Op leerlingen die in het schooljaar dat aanvangt op 1 augustus 2016 zijn toegelaten tot het vierde leerjaar, blijven de huidige wettelijke bepalingen van toepassing (tweede lid).

Het eerste cohort leerlingen dat het vmbo afrondt onder de met dit wetsvoorstel ingevoerde systematiek, legt in het schooljaar 2017-2018 eindexamen af. De groep leerlingen die voor het eerst eindexamen vmbo aflegt in het schooljaar 2016-2017 en dan geen diploma weet te behalen, heeft in schooljaar 2017-2018 nog eenmaal de mogelijkheid om examen af te leggen volgens de oude regels. Deze zogenaamde bezemklas is geregeld in het vierde lid.

Het vijfde lid regelen de overgangssituatie voor deelnemers aan een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs gericht op het behalen van het diploma mavo. Het zesde lid ziet op de laatste mogelijkheid om volgens de oude voorschriften het staatsexamen vmbo af te leggen (in de theoretische leerweg, resp. in de algemeen vormende vakken van de overige leerwegen).

Artikel XI (Invoering per 1 augustus 2017 voor het derde leerjaar)

Het bevoegd gezag van een school wordt in de gelegenheid gesteld om nog niet op 1 augustus 2016 over te stappen naar de nieuwe systematiek, maar om een jaar later over te stappen naar de nieuwe indeling van het vmbo met profielen in plaats van afdelingen. In dat geval zijn de gewijzigde wetsbepalingen voor het eerst van toepassing op de leerlingen die in schooljaar 2017-2018 worden toegelaten tot het derde leerjaar. De bepalingen uit het voorgaande artikel zijn dan van overeenkomstige toepassing, alleen schuift alles één jaar op.

Artikel XII (omzetting van het huidige onderwijsaanbod naar profielen)

In de theoretische leerweg (mavo) zullen vmbo-scholen, net als nu het geval is met betrekking tot de sectoren, alle vier de profielen uit artikel 10 van de WVO moeten aanbieden. Welke profielen een vmbo-school mag aanbieden in de beroepsgerichte leerwegen (artikel 10b) en de gemengde leerweg (artikel 10d) op het moment dat dit wetsvoorstel tot wet zal zijn geworden en in werking treedt, is afhankelijk van het huidige onderwijsaanbod in verschillende afdelingen.

Aansluitend bij de gebruikte terminologie in de artikelen 65, 68 en 72, derde lid, aanhef en onder f, van de WVO wordt in dit artikel gesproken over afdelingen die "voor bekostiging in aanmerking" zijn gebracht.

Het huidige aanbod aan verschillende afdelingen en intra- en intersectorale programma's vormt de basis voor het aanbod aan profielen dat scholen voor vbo in de nieuwe systematiek mogen verzorgen. Hiertoe wordt bij ministeriële regeling vastgelegd voor welke afdelingen een school toestemming moet hebben gehad om daarin onderwijs te verzorgen, om een bepaald profiel te mogen gaan aanbieden.

Een uitbreiding van het onderwijsaanbod met extra profielen, waarvoor een school niet het recht heeft deze te verzorgen op grond van de hiervoor bedoelde omzettingsregeling, dient te voldoen aan de stichtingsnormen (artikel 68 WVO). Ook kunnen scholen via een RPO nieuwe afspraken maken over hun onderwijsaanbod om zo het recht op bekostiging voor een extra profiel te realiseren.

Een school mag op grond van de huidige wetgeving een intra- of intersectoraal programma verzorgen, als de school gerechtigd is tot het verzorgen van onderwijs in de aan dat intra- of intersectorale programma onderliggende afdelingen (zie de Regeling intra- en intersectorale programma's vmbo). Door middel van afspraken in een RPO kunnen scholen, die niet zelfstandig beschikken over een of meer afdelingen in beide sectoren die aan een bepaald intersectoraal programma ten grondslag liggen, toch toestemming verkrijgen om dat programma te verzorgen.

Bij de omzetting van het huidige onderwijsaanbod naar rechten op het aanbieden van een of meer van de nieuwe profielen kan de school ten aanzien van een intra- of intersectoraal programma er voor kiezen om terug te vallen op het profiel dat hoort bij één van de aan het programma onderliggende afdelingen of om dit programma om te zetten naar het aanbieden van het profiel dienstverlening en producten.

Artikel XIII (Onderwijsvoorzieningen die op grond van een RPO voor bekostiging in aanmerking zijn gebracht)

Op grond van de regeling bedoeld in artikel XII wordt de aanspraak van scholen op bekostiging voor een of meer afdelingen omgezet naar rechten op het verzorgen van een of meer van de nieuwe profielen in het vbo. Hetzelfde geldt voor het aanbod aan intrasectorale en intersectorale programma's dat scholen verzorgen. Ook dat wordt omgezet naar rechten op het verzorgen van een of meer profielen. Indien de school sinds schooljaar 2014-2015, of al langer, onderwijs verzorgt in het betreffende afdelingsvak of programma, dan wordt die aanspraak bij de overgang naar de nieuwe systematiek onderdeel van het reguliere onderwijsaanbod van de school. De aanspraak op bekostiging voor het profiel dat in de plaats komt van de afdeling of het programma vervalt dan niet meer aan het einde van de looptijd van het RPO, maar blijft in stand.

Is de eerste aanspraak op bekostiging van een afdeling echter later dan 1 augustus 2014 ontstaan, dan wordt de afdeling of het programma wel omgezet naar een profiel, maar de aanspraak op bekostiging voor dat profiel vervalt dan wel aan het eind van de looptijd van het RPO. Evenzo vervalt de aanspraak op bekostiging aan het einde van de looptijd van een RPO indien een van de afdelingen onderliggend aan een intersectoraal programma pas na 1 augustus 2014 voor bekostiging in aanmerking is gebracht. Wel kan de school het betreffende profiel na afloop van het RPO blijven verzorgen als dit op grond van een aansluitend nieuw RPO voor bekostiging in aanmerking wordt gebracht, of als het profiel inmiddels op grond van artikel 68 van de WVO voor bekostiging in aanmerking is gebracht.

Onderwijsvoorzieningen die scholen al in schooljaar 2014-2015 hebben gerealiseerd worden dus bestendigd in licenties ten aanzien van een of meer van de nieuwe profielen die met dit wetsvoorstel worden ingevoerd. De aanspraak op bekostiging voor onderwijsvoorzieningen die pas later via een RPO tot stand zijn gekomen, blijven via het RPO lopen. Artikel 109 van de WVO is alleen van toepassing op afspraken over onderwijsvoorzieningen die in schooljaar 2015-2016 of later zijn gerealiseerd.

Artikel XIV (Inwerkingtreding)

Er wordt voor gekozen om deze wet gelijktijdig in te voeren in het Europees deel en het Caribisch deel van Nederland, zodat voor alle leerlingen zoveel mogelijk dezelfde eisen gelden en om te voorkomen dat meerdere jaren lang naast elkaar zowel voor de oude afdelingsprogramma's als voor de nieuwe profielen afzonderlijke examens gemaakt zouden moeten worden.

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker